

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ

**ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА
ОБДАРОВАНИМ ДІТЯМ
В УМОВАХ
ШКОЛИ-ІНТЕРНАТУ**

МОНОГРАФІЯ

КИЇВ
2014

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ**

**ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА
ОБДАРОВАНИМ ДІТЬМ В УМОВАХ
ШКОЛИ-ІНТЕРНАТУ**

МОНОГРАФІЯ

**КИЇВ
2014**

УДК 159.928.22-058.862

ББК 88.37:74,24

К91

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту обдарованої дитини НАПН України (протокол № 6 від 25.06.2014 р.)

Рецензенти:

В. О. Моляко, академік НАПН України, доктор психологічних наук, професор, завідувач лабораторії Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України;

М. Л. Смутьсон, член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук, професор, завідувач лабораторії Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України

Кунгурцева Л. В., Бажанюк В. С., Камишин В. В.

К91 Психологічна допомога обдарованим дітям в умовах школи-інтернату : монографія / Л. В. Кунгурцева, В. С. Бажанюк,

В. В. Камишин. - К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. - 242 с.

ISBN 978-966-2633-41-2

У монографії представлено погляди на природу обдарованості у вітчизняних та зарубіжних психологічних теоріях. Розглянуто особливості дослідження обдарованих дітей-сиріт. Представлено методи психодіагностики феномену обдарованості, у тому числі оригінальні авторські методи, які друкуються вперше. Описано тренінгові технології для актуалізації потенційної обдарованості дітей-сиріт, які можуть бути успішно використані у шкільних групах. Матеріали будуть корисними для практичного психолога закладів освіти та всіх, хто проявляє інтерес до роботи з обдарованими дітьми.

УДК 159.928.22-058.862

ББК 88.37:74,24

ISBN 978-966-2633-41-2

© Інститут обдарованої дитини
НАПН України, 2014

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ОБДАРОВАНОСТІ ТА ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ ЮНАКІВ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОЇ ОПІКИ.....	7
1.1. Проблема обдарованості у психологічній літературі	7
1.2. Психологічні особливості розвитку дітей в умовах батьківської депривації.....	10
1.3. Загальна характеристика потенційної та актуальної обдарованості	25
1.4. Психологічний аналіз досвіду роботи з обдарованими учнями в школі-інтернаті	38
1.5. Діяльність вихователя школи-інтернату з виявлення і розвитку здібностей дітей	43
Висновки до розділу 1	52
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОТЕНЦІЙНОЇ ОБДАРОВАНОСТІ ДІТЕЙ-СИРІТ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	55
2.1. Діагностика потенційної обдарованості школярів юнацького віку в умовах навчання в школі-інтернаті для дітей-сиріт.....	55
2.2. Психологічний аналіз прояву потенційної обдарованості дітей-сиріт.....	67
2.3. Психологічний аналіз видатних досягнень випускників школи-інтернату	91
Висновки до розділу 2	97

РОЗДІЛ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АКТУАЛІЗАЦІЇ ПОТЕНЦІЙНОЇ ОБДАРОВАНOSTІ ДІТЕЙ-СИРІТ	100
3.1. Психологічна характеристика програми з актуалізації потенційної обдарованості дітей-сиріт в умовах навчання у школі-інтернаті.....	100
3.2. Аналіз результативності впровадження програми з актуалізації потенційної обдарованості дітей-сиріт	149
Висновки до розділу 3	165
 ВИСНОВКИ	 166
 СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	 171
 ДОДАТКИ.....	 191